

Kunnskapsdepartementet

Deres ref 200604186

Vår ref 207.01/IMC

Dato 04.05.2010

Akademikernes hørings svar til forslag til læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkeskompetanse og innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Akademikerne viser til brav av 7. januar d.å. og takker for anledningen til å komme med innspill i denne saken. Saken har vært til behandling i Akademikernes medlemsforeninger.

Det er et omfattende høringsbrev der høringsinstansene blir invitert til å avgi høring både på Utdanningsdirektoratets forslag og på mer overordnede tema som ECVET, mobilitet, livslang læring med mer. Flere av temaene har organisasjonene tidligere gitt uttalelser på, og noen av de spørsmålene som departementet reiser i denne høringen, er såpass omfattende at de alene kan være dekkende for egne høringer. Det gjelder for eksempel spørsmål som *Kan høringsinstansene peke på evt. hinder i det norske utdanningssystemet for mobilitet og livslang læring?* Dette er en omfattende problemstilling som blant annet krever en klarere definisjon av mobilitet: refereres det til arbeids- eller utdanningsmobilitet, eller til nasjonal eller internasjonal mobilitet?

Vi har tidligere gitt innspill til arbeidet med EQF og ECVET der flere av de overordnede spørsmålene i tilknytning til rammeverk berøres. Vi mener det er viktig at departementet i det videre arbeidet må se til det høringsinstansene tidligere har levert av innspill på disse tiltakene/prosessene.

Den nasjonale begrunnelsen og behovet for et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk må avklares, vi opplever også at det er uklart hvilke utdannings- og kompetansepolitiske mål kvalifikasjonsrammeverket er ment å tjene.

Ved flere anledninger har Akademikerne etterlyst mer fokus på verdien av innføringen av et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Prosessene går stadig fremover uten at vi opplever dette spørsmålet som tilstrekkelig drøftet og avklart. Det er etter vårt skjønn også flere spørsmål knyttet til kvalifikasjonsrammeverkets funksjon ift. livslang læring som heller ikke er tilstrekkelig debattert og avklart. Spørsmål rundt kvalifikasjonsrammeverket som virkemiddel i

Hovedorganisasjon av norske akademikerforeninger

forhold til arbeidskraftsmobilitet har etter vårt skjønn også blitt diskutert i for liten grad.

Så langt har den nasjonale tilnærmingen vært å se ulike deler av det norske system inn i et EQF/NKF, noe som har medført at man ikke har hatt en helhetlig tilnærming til mange av de grunnleggende spørsmålene knyttet til disse problemstillingene.

For det videre arbeidet med utviklingen av et kvalifikasjonsrammeverk mener Akademikerne det er avgjørende at man snarest får på plass en overordnet formålsbeskrivelse. Denne må så danne kravspesifikasjonen for det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Dette ikke minst for å oppnå anerkjennelse hos brukerne. Formålsbeskrivelsen må fastsette hva et NKR og EQF skal styre, og hva som faller utenfor.

Tema 1 – Et livslangt læringsperspektiv og mobilitet

Kvalifikasjonsrammeverket kan bidra både til å styrke arbeidskraftsmobiliteten mellom land og styrke mulighetene for livslang læring. Men innføring av et NKR er i seg selv ikke tilstrekkelige til å bidra til dette. For å nå disse målene trengs andre og kraftigere virkemidler, og det er sentralt at det er en sammenheng mellom utviklingen av et NKR og bruken av slike virkemidler.

Akademikerne mener utdanningssystemet i Norge i dag er ganske oversiktlig og at det er god mobilitet mellom de ulike delene av utdanningssystemet.

Fagskolen er nå plassert over videregående opplæring og ved siden av høyere utdanning. Begge utdanningsnivåene kjennetegnes av ulike kvaliteter og formål. Med de presiseringer og krav til offentlig godkjenning av fagskoleutdanningene som er hjemlet i fagskoleloven, skal fagskoleutdanningene ivareta lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov innenfor prioriterte samfunnsområder. Dette er en nasjonal målsetting, styrt av nasjonale behov og lov. Det – i tillegg til at avsluttede fagskoleutdanninger har en varighet på mellom 6 md. og 2 år – kan medføre utfordringer med å innplassere i forhold til andre lands utdanninger og i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Vi kan ikke se at man er tjent med et eget kvalifikasjonsrammeverk for fagskoleutdanningene. Den kan være at fagskoleutdanningene vil ligge på ulike nivå, etter hvilket læringsutbytte de har og hvor finmasket vi velger å utvikle vårt nasjonale kvalifikasjonsrammeverk.

I utviklingen av EQF har det vært et parallelt fokus på kunnskap, ferdigheter og kompetanse, ervervet i det formelle utdanningssystemet, og uformell eller ikke-formell kompetanse, ervervet andre steder. Det er viktig at all kompetanse synliggjøres, og vi støtter departementets vurdering av at det må skje gjennom det nasjonale systemet for realkompetansevurdering og gjennom andre etablerte ordninger i det formelle utdanningssystemet.

Vi ser imidlertid at enkelte grupper som har tatt sin utdanning utenfor landet kan møte hindringer i å få denne anerkjent i Norge. Dersom arbeidet med et kvalifikasjonsrammeverk bidrar løsninger som forenkler tilgangen for disse gruppene, mener Akademikerne dette er positivt.

Tema 2 – Problemstillinger vedrørende læringsutbyttebeskrivelser

Akademikerne mener det er viktig at det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring er så helhetlig som mulig. I tillegg må det være en naturlig progresjon mellom de ulike nivåene. Det kan derfor være hensiktsmessig å bruke overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

Samtidig er det viktig at læringsutbyttebeskrivelsene ikke blir så generelle at de blir uten verdi. Etter vårt syn blir denne problemstillingen større fordi den overordnede målsetningen med kvalifikasjonsrammeverket er uklar.

Tema 3 – Nivåbeskrivelser vedrørende nivåplassering

Kvalifikasjonsrammeverket må være sammenhengende og ha en naturlig progresjon. Akademikerne støtter gruppens flertall og mener innpassing på nivå 4 er en god løsning.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Ivar Munch Clausen
Rådgiver